

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

IISUS HRISTOS PROCLAMĂ O NOUĂ ORDINE

În două articole anterioare, publicate nu de mult în coloanele acestei reviste, ni s'a înfățișat într'o formă convingătoare marea operă creatoare a lui Dumnezeu și toată greutatea primului păcat, prin mijlocirea căruia desordinea morală și fizică a luat locul ordinii depline statornicită prin voia cea sfântă a Atotputernicului Creator.

Rândurile noastre de azi vor să reactualizeze adevărul că, prin venirea în lume a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ca și prin toată lucrarea Lui, se proclamă o nouă ordine în lumea creaturală, ordine de pe urma căreia să răsară o comunitate nouă, un om nou și o lume nouă.

Oricine a stăruit asupra primelor începuturi ale activității Fiului lui Dumnezeu, a putut constata că El însuși vorbește de o chemare nouă pe care a venit s'o împlinească aci pe pământ. În sinagoga din Nazaret, deschizând sfânta carte ca să citească, repetă înaintea ascultătorilor Săi plini de uimire minunata viziune a profetului Isaia, care s'a împlinit deodată cu venirea Lui: „Duhul Domnului peste mine, pentru că m'a uns să binevestesc săracilor. M'a trimis să vindec pe cei zdrobiți la inimă, să propovăduiesc robilor iertare și orbilor vedere. Să slobozesc pe cei apăsați, să vestesc anul milei Domnului” (Lc. 4, 18). Iar în cea dintâi propovăduire a Lui din împrejurimile Capernaumului sintetiza această chemare în îndemnul Sf. Ioan Botezătorul, spunând celor ce-L ascultau: „Pocăiți-vă că s'a apropiat împărăția cerurilor” (Mt. 4, 17).

Aceste exemplificări biblice, ca și altele nenumărate din sf. Evanghelie, ne arată lămurit că Fiul lui Dumnezeu, chiar dintru începutul activității sale publice, căuta să fixeze ochii mulțimilor asupra unei noi împărății, asupra unei noi ordine spirituale, pentru a cărei restabilire și desăvârșire El însuși a luat trup omenesc.

Multă vreme s'a crezut, — și nu lipsește nici astăzi creștini cari să creadă, — că noua ordine proclamată de Mântuitorul Hristos este ceva lumesc, ceva de ordin pământesc și material. Chiar contemporanii Săi, puși la greș încercare în urma opresiunii străine, își făceau socotințe cu totul streine cu privire la chemarea Lui. Până și Apostolii găsesc prilej de ceartă pentru ocuparea primelor locuri din cuprinsul noii Sale împărății.

În fața acestei greșite interpretări, Mântuitorul răspunde nedumeririi Apostolilor: „Știți că domnitorii păgânilor îi domnesc și cei mari îi stăpânesc, iar între voi nu va fi așa”. Iar întrebării lui Pilat dacă este împărat: „Împărăția mea nu este din lumea aceasta. De ar fi fost din lumea aceasta împărăția mea, slujitorii mei s'ar fi luptat să nu fiu dat iudeilor. Acum dar împărăția mea nu este de aici” (In. 18, 36). Prin aceste răspunsuri El arată lămurit că noua împărăție pe care a venit s'o întemeieze în lume, nu este o împărăție pământească, nici o simplă reformă socială cum s'au străduit unii învățați s'o dovedească, după cum nu poate fi nici un program de guvernare a mulțimilor. Dimpotrivă, ea este o împărăție în lumea spiritului, o împărăție despre care chiar Iisus Hristos spunea: „Nu veți putea zice că este aici sau acolo, ci iată că ea este înlăuntrul vostru” (Lc. 17, 21). Este lumea sufletului omenesc, a celui suflet care-l caută pe Dumnezeu, îl iubește și vrea să trăiască în bună armonie cu El.

Potrivit acestor precizuni, noua ordine pe care o proclamă Fiul lui Dumnezeu în mijlocul unei lumi robite păcatului, se referă tot la domeniul sufletului. Acest suflet curățit de balastul formalist al atâtor prescripțiuni formulate de cărturarii și fariseii timpului, acest suflet pervertit prin păcatul celui dintâi om, dar împăcat cu Creatorul prin jertfa Fiului Său, acest suflet îndreptat pe cărarea unor

orânduiri morale isvorâte din voia cea sfântă a lui Dumnezeu, iată lumea sufletului peste care se întinde noua ordine proclamată de Iisus Hristos. E procesul spiritual de coborâre a omului mai întâi în propria sa conștiință, pentru a face ordine deplină înlăuntrul ei, e lucrarea de curățire spirituală în sânul propriei sale vieți, pentru ca de aci să radieze minunata plămadă care să dospiască aluatul unei alte vieți, plină de fericire pentru toți.

Cine vrea să se convingă de acest adevăr, n'are decât să deschidă sf. Evanghelie și să stăruie asupra acelei minunate predici de pe muntele fericirilor, sau asupra acelei sguđuitoare cuvântări de despărțire, rostită înaintea de patima cea de bună voie pentru noi. Am fi prea lungi în cuvânt dacă am arăta toată bogăția de învățături spirituale cuprinse în aceste două episoade din viața pământească a Fiului lui Dumnezeu. Ne mărginim doar să precizăm că sămburele lor se rezumă în porunca iubirii de Dumnezeu și de aproapele, proclamată de El drept temelie nesdruncinată a noui Sale orânduiri.

Dacă această poruncă ar fi statornicită în sufletul omenirii de azi, atât de sbuciumată în căutarea unui tărâm de viață nouă, dacă s'ar încerca mai întâi crearea unei ordine depline în lumea fiecărui suflet omenesc la lumina învățăturii Fiului lui Dumnezeu, dacă s'ar aplica în manifestările acestui suflet toate directivele morale date de El, atunci și starea dezorientată de azi s'ar transforma într'o ordine deplină, care ar aduce dreptate, frăție și bunăvoință între noi.

D. T.

Tragedia din Moldova

II.

La cererea Episcopiei noastre către Episcopiiile din Moldova de a ni se da informații despre situația de acolo, ne-au sosit următoarele adrese:

Patriarhia Română. Sf. Episcopie a Hușilor.
Nr. 6616. — 30 Octomvrie 1946.

Prea Sfințite,

Adresa frățească a Prea Sfinției Voastre ne-a impresionat atât prin felul franc, cum puneți problema, cât și prin dragostea ce arătați celor lipsiți.

Situația credincioșilor noștri este mai mult decât tragică.

1. Eparhia Noastră cu județele ce-o alcătuiesc: Fălciu, Tutova și Vaslui cu o populație de aproape 500.000 suflete — a fost cea mai lovită de secetă, — circa 350.000 suflete nu au ce mânca.

2. Autoritățile de Stat au încercat să vină în ajutorul populației, dar nu s'a putut da nici grâul necesar de sămânță. Rar, cam de 2 ori pe săptămână, se dă pâine la oraș. O modalitate bună ar fi credem colectarea de cereale și orice alimente din părțile Prea Sfinției Voastre și repartizarea la noi să se facă prin protoierii. Ar urma să ne comunicați nouă ce s'a colectat, iar noi am repartiza după nevoi și am trimite delegați să primească.

3. Nu cunoaștem în amănunțime măsurile ce s'au luat de organele administrative pentru salvarea celor înfometaji, decât că s'au străduit să aducă grâu și porumb, care însă e adus în cantitate cu totul insuficientă.

Cantine se deschid rar, din cauza lipsei de alimente. În cele trei orașe capitale de județ, Bârlad, Huși și Vaslui, a funcționat câte o cantină condusă de preoți și ajutată direct de Episcopie. Anul acesta nu s'a putut deschide nici una din cauza lipsei. Noi înși-Ne n'am putut redeschide cantina pe care am întreținut-o anul trecut.

În județul Fălciu abia se pot întreține 12 cantine și un cămin de zi pentru copiii mici.

Vă rămânem foarte recunoscători dacă ne-ați putea ajuta să deschidem cel puțin cantinele care stau sub oblăduirea Episcopiei.

Mulțumindu-Vă din suflet pentru osteneala ce depuneți și dragostea ce ne arătați, Vă rugăm să primiți ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Episcop (ss) *Grigorie.*

(L. S.)

p. Consilier referent
(ss) Indescifrabil.

—o—

România. Sfânta Episcopie de Roman.

Nr. 9640. — 1946 luna XI, ziua 7.

Prea Sfințite,

La adresa Prea Sfinției Voastre Nr. 4060/1946 cu frățească dragoste vă răspundem că în Eparhia noastră sunt lovite greu de seceta din vara acestui an județele: Tecuci și Putna, mai mult de jumătate din județul Bacău și mai mult de 1/3 din județul Roman, unde avem și câteva sate complet nimicite de evenimentele de războiu, cari se refac cu multă greutate din cauza secetei ce le-a lovit.

Instituții de asistență, ca: Orfelinate, aziluri, sau cantine, inițiate și susținute de Eparhie, nu avem.

În fiecare parohie din Eparhie avem înființate comitete de asistență, care se ocupă de plătirea orfanilor în familiile mai instărite din parohiile respective, precum și de ajutorarea lor pe cale de colecte în bani sau în natură.

Suferința populației, atât la sate, cât și la orașe este mare, însă, datorită micilor aproti-

zionări ce și-au făcut cei în lipsă din vânzarea de animale sau obiecte casnice, această suferință pentru moment nu a luat un caracter disperat.

Credem că lipsa va începe a se accentua prin Ianuarie și Februarie, când și micile rezerve de alimente se vor termina.

În mod practic, întreține orfelinele la orașe Apărarea Patriotică.

În ultimul timp, din inițiativa Guvernului, pe lângă fiecare Prefectură a luat ființă comitetele C. A. R. S. pentru ajutorarea regiunilor sinistrate, cari și-au început lucrul, dar fiind abia la început.

Prima și cea mai mare nevoie este și va fi aceea a cerealelor.

Credem că dacă în Eparhia Prea Sfinției Voastre se pot colecta cereale pentru regiunile infometate, cota ce veți socoti că poate fi repartizată județelor eparhiei Noastre, să fie încredințată spre distribuire comitetelor județene C. A. R. S. unde Biserica își are reprezentanții ei, în felul acesta putându-se face o distribuție justă și lesnicioasă celor îndreptățiți la ajutoare.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre, întru Hristos, frățești îmbrățișări.

Episcop (ss) † *Lucian*.

(L. S.)

Consilier referent
(ss) Pr. *I. V. Pascu*.

—o—

România. Sfânta Episcopie Dunărea de Jos Galați.

Nr. 4731. — 11 Noembrie 1946.

Prea Sfințite,

Urmare adresei Prea Sfinției Voastre Nr. 4060/946, înreg. la Nr. 4731/1946, cu frățescă dragoste Vă aducem la cunoștință următoarele:

În adevăr — în vara aceasta, întreaga Moldovă a fost bântuită de o cumplită secetă. Pe lângă această calamitate se mai adaugă lipsurile survenite prin staționarea și trecerea de trupe.

Județul Covurlui și Tulcea, singurele ce compun Eparhia Dunărei de Jos au fost și ele atinse complet de secetă. Nu mai vorbesc de grindina din astă vară din jud. Covurlui, care a nimicim complet recolta de pe câmp a zece sate.

Pentru jud. Covurlui, s'a format comitetul județean de ajutorare sub președenția de onoare a Noastră, care lucrează cu multă tragere de inimă.

Situația de prezent este următoarea:

Bani colectați și donați 23.197.160

Trimisi delă comitetul central : 80.000 000

Total: 103.197.160

Alimente în depozit 1000 kgr. fasole, 300 kgr. zarzavat și 150 kgr. undelemn.

Cantine: 6 în Galați și 11 în jud. Covurlui, frecventate de circa 1000 copii.

Nevoi urgente: grâu, porumb și cartofi, care nu se găesc pe aici, fără de acestea cantinele peste circa 5 zile vor fi închise.

Aceasta fiind aspectul foamei în județul Nostru de reședință, jud. Covurlui, Noi cu frățescă dragoste luăm act de ajutorarea Prea Sfinției Voastre ce intenționați, pentru regiunile infometate din părțile Noastre, rugând pe Bunul Dumnezeu să verse darurile sale cele bogate asupra Prea Sfinției Voastre și asupra tuturor fiilor duhovnicești a sfintei Eparhii a Aradului.

Primiți, Prea Sfințite, și întru Hristos iubite frate ale Noastre frățești îmbrățișări.

Episcop (ss) † *Cosma*.

(L. S.)

Consilier referent
(ss) Econom *Th. Stoica*.

—o—

Biserica Patriarhală Ortodoxă Română Sfânta Episcopie a Buzăului.

Secția Administrativă Bisericească.

Nr. 8399. — 1946 Noembrie 7.

Prea Sfințite,

La adresa Prea Sfinției Voastre Nr. 4060 946, cu frățescă dragoste vă comunicăm următoarele:

În adevăr, cele expuse de oratorii, pe care-i ascultați acolo la Arad, cu privire la lipsurile populației de prin părțile noastre sunt adevăruri sguuitoare. Seceta a fost așa de cruntă, încât de pe brazele întoarse în primăvară, nu s'a putut culege nici un fel de rod. Mor copiii mai ales, din cauza subnutriției, iar vitele de care săteanul nu se poate deslipi așa de ușor, au rămas adevărat umbre, fiindcă n'au nutreț pentru întreținerea lor. Ne parvin știri că anumiți oameni, de pe acum chiar mănâncă odată la 2 zile.

Din nenorocire cele trei județe, Buzău, Brăila și R.-Sărat care alcătuiesc eparhia noastră, au fost deopotrivă lovite de această cruntă calamitate.

O situație de cifre, nu vă putem da, însă în general, vă putem expune ce am făcut până acum pentru a prefătămpina oarecum, ravagiile pe care le-ar putea face lipsa aceasta așa de accentuată de alimente: În calitate de o avem de președinte al comitetului de ajutorare a regiunilor bântuite de secetă am hotărât, ca în orașul și județul Buzău, care este clasat al 3-lea între cele 17 județe din țară bântuite de secetă, să ia ființă 21 de cantine, la care să ia masa în special copiii

și bătrânii. Șase cantine funcționează dela 15 Septembrie 1946, cu rezultate destul de mulțumitoare, deoarece la aceste cantine se servește hrana la prânz și seara la un număr de 1600 suflete, urmând ca dela 1—15 Noembrie a. c. să ia ființă alte zece cantine, programate pentru alte centre din oras și județ.

La fel, la Brăila și R.-Sărat, au luat ființă asemenea cantine.

Greutățile, pe care cu eforturi enorme abia le înălțurăm, este lipsa de alimente. Până în prezent am avut danii de cereale, 1 vagon de grâu din partea M. S. Regelui, 2 vagoane de grâu din eparhia Constanței, 2 vagoane grâu din partea județului Ilfov, 7 vagoane cartofi și 1 vagon grâu din partea județului Făgăraș.

Aceste daruri au fost fără inoială balsam vindecător, al atâtor lipsuri și suferințe, mai ales a copilașilor nevinovați.

Pentru a răspunde dorinței Prea Sfinției Voastre care este hotărât de a veni în ajutorul credincioșilor din eparhia Noastră noi suntem de părerea următoare: Cu concursul preoțimei din acea de Dumnezeu păzită eparhie a Aradului pe cale de convingere personală, credincioșii c. c. lor să dăruiască de bună voie, ce vor crede, din ceiace le' prisosește ca, grâu, porumb, secară, cartofi, fasole, etc., cunoscând mai întâi acești credincioși că în țara noastră, aici spre răsărit, mor Românii frații lor, de foame. Aceste alimente colectate și centralizate într'un punct cu cale ferată în apropiere, în urma consumării tuturor formelor de transport pot fi ridicate de delegații Sf. Episcopii trimiși special pentru acest scop. Măsurile luate de organele de Stat pentru salvarea celor infometăți se mărginesc deocamdată la ajutoare masive bănești, cu care se procură celelalte alimente, în afară de cereale și cartofi.

În cuprinsul acestei de Dumnezeu păzite eparhii, în prezent funcționează aproximativ 40 de cantine, la care, urmează să se adauge altele programate pentru deschidere mai ales dacă vom căpăta și alimente mai curând dela județele excedentare printre care din fericire se numără și Aradul.

Primiți, vă rugăm, Prea Sfințite, ale noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Episcop (ss) † Antim.

Consilier referent
(ss) Ec. M. Bogoiu.

(L. S.)

— Ajutați-i pe cei loviți de secetă!
— Nimic mai dureros ca foamea. Cu o mică jertfă poți să o alini!
Ați dat obolul vostru pentru Moldova?

Nr. Ad. 4760/1946.

Lămuriri

la colecta pentru infometății din
Moldova

1. Se va colecta NUMAI CEREALE (grâu, porumb sfărmat și fasole) ce pot fi ușor conservate pentru transport. Nu se colectează: cartofi, făină, mere etc. care se pot altera.

2. Parohiile din protopopiatul Buteni vor invagiona cerealele în gara Șebiş, nu la Buteni, unde nu este gară.

3. Cerealele colectate în parohie se păstrează acolo, până ce vom da ordin pentru centralizarea lor la centrele protopopești.

Arad în 8 Ianuarie 1947.

Consiliul Eparhial

Din pastoralele de Crăciun

Din pastorala I. P. S. Mitropolit NICOLAE

„A sosit din nou la noi Prasnucul Nașterii mântuitoare a Domnului. În auzul nostru sufletesc răsună iarăși duioasa cântare îngerească: „Pe pământ pace și între oameni bună învoire“. Dar deși s'a sfârșit războiul, cântarea de pace a cerului e întâmpinată de o lume încă neîmpăcată și de o omenire încă învrăjbită. Cetim în jurnale cum solii marilor state și popoare stau la masă și caută de mai bine de un an de zile să găsească temeiurile păcii viitoare, dar fel de fel de greutăți se ridică la tot pasul în calea înțelegerii dintre ei. Iar oamenii de rând, deși au trecut prin focul ucigător al războiului, stăruie încă în împărecheri și dușmăni care par că nu mai vreau să se domolească.

În fața unor astfel de stări e locul să ne punem întrebarea: Ce legătură are solia îngerească a păcii cu o lume învăluită de atâta învrăjbitură? La întrebarea aceasta noi vom răspunde: Tocmai fiindcă lumea e apăsată de atâtea patimi, are lipsă de Acela care singur are puterea să o mântuiască. Nu numai păgânilor de demult le a trebuit un Mântuitor, ci și lumii de azi. E drept că vorbesc unii ca și când n'ar avea lipsă de Mântuitorul, dar starea în care se găsesse e o dovadă că numai prin puterile lor nu se pot tămădui nici pe ei și nici lumea de neajunsurile de cari suferă. Numai ajutorul dela Dumnezeu dat nouă prin Domnul nostru Iisus Hristos poate scăpa lumea de greutățile în care se sbate atât de cumplit.

Căci pentru aceasta a venit Fiul lui Dumnezeu în lume: *Să caute și să mântuiască pe cel pierdut*. Iar pierdut e orice om și lumea întreagă până nu are cu sine pe Hristos. Fiul lui Dumnezeu a venit așadar în rândul întâi *să ne caute pe fiecare în parte*. Ce fericit e omul de care se interesează cu dragoste chiar numai un semen al lui! Dar de noi de toți se interesează în fiecare clipă însuși Fiul lui Dumnezeu. În tot momentul El umblă după noi, El bate la ușa inimii noastre El ne adresează cuvinte dulci de chemare, doar doar vom răspunde la chemarea și la dragostea Lui. Odinioară a venit pe pământ ca să ne caute, a luat trup omenesc din Fecioara Maria, s'a sălășluit în preșteră, a călcat pulberea pământului cu picioarele Sale, s'a lăsat batjocorit, lovit, răstignit pe cruce, apoi a înviat și s'a înălțat de-a dreapta Tatălui, căutându-ne și chemându-ne prin toate acestea la fericirea care este la S'ne. Dar El continuă să ne caute și azi și să ne cheme prin Biserica Sa, prin Evanghelie, prin crucea, prin Duhul Său, prin propovăduitorii și slujitorii Săi. Căci în preajma înălțării Sale la cer a spus: *„Iată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacurilor*“. El e aproape de noi, bătând la ușa inimii noastre și șoptind la urechea sufletului nostru. Și noi nu avem altceva de făcut decât să ne lăsăm gâșiți, să răspundem la chemarea Lui. Să nu ne gândim că nu suntem încă destul de pregătiți, că nu suntem încă destul de vrednici ca să răspundem. El nu-și întoarce fața dela noi oricât am fi de împovărați de păcate și de scăderi. Să-I răspundem așa cum suntem, să-L primim în căsuța sufletului, oricât ni s'ar părea de sărăcăcioasă și lipsită de frumusețe, și El venind în ea o va înfrumuseța și ne va curăți de păcatele noastre. Ieslea din Vifilem n'a fost nici ea un palat, dar sălășluindu-se Domnul cerului în ea a făcut o mai luminoasă decât orice palat...

Din pastorală P. S. NICOLAE, al Clujului

„După rânduiala lăsată de Dumnezeu nu copiii sunt chemați să învețe pe cei vârstnici, ci cei vârstnici sunt chemați să povățuiască pe copii. Atât de bună e această rânduială, încât o vorbă din popor spune că cine n'are bătrân la casă, să-și cumpere. Fiindcă bătrânii, chiar când nu sunt cărturari, au trecut peste multe și multe pățanii cari i-au înțeleptit, încât, la rândul lor, ei pot înțelepți și pe alții, învățându-i de ce să se lipsească și de ce să se ferească 'n viață.

Totuși, greșesc cei ce cred că vârstnicii n'au nimic de învățat dela copii.

Priviți în ochii unui copil și vă veți minuna de limpezimea și curățenia lor. Luați-l la 'ntrebări și veți vedea că 'ndosul răspunsurilor lui nu se

ascunde niciun viclesug. Ascultați-i întrebările și vă veți încredința că ele isvoresc dintr'o inimă neîntinată de fățarnicie.

De aceia și suntem gata să iertăm ușor greșel'le pruncilor. Fiindcă indeobște ei nu greșesc din răutate, ci din neștiință.

Copiii sunt chipul viu al nevinovăției. Asta-i pricina pentru care Mântuitorul i-a avut atât de dragi, încât i-a dat drept pildă de urmat pentru ucenicii Săi, când le-a spus: *„Adevăr grăiesc vouă, de nu vă veți întoarce și de nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor*“. Ceia ce 'nseamnă, iubții mei fii sufletești, că nu mulțimea cunoștințelor pe care și le adună omul, cu nu puțină osteneală, până la bătrânețe, deschide porțile împărăției lui Dumnezeu. Aceste cunoștințe, cu iscusita lor întrebuintare, îl ajută cel mult să urce treptele măririlor lumesti și să-și rostuiască zile tihnite în viața cea pieritoare. La bucuria negrăită de a vedea fața lui Dumnezeu și de a gusta fericirea împărăției Lui nu-l duce pe om decât inima curată, ca de copil, inima neîntinată de păcate...

Să rămânem prunci cu inima și să ajungem „bărbați desăvârșiți“ cu mintea, iată, dragii mei, ținta vieții noastre celei pământești, scopul celor mai înțelepte strădanii ale noastre.

Pentru luminarea minții oamenilor, statul și osebitele societății mai mărunte au întemeiat și susțin, cu mari cheltuieli, o mulțime de așezăminte, și cine s'ar încumeta să tăgăduiască marele folos ce-l aduc aceste așezăminte obștii pe care o luminează și o ajută să găsească cele mai netede cărări cari duc prin viață pământească? Totuși ele singure nu isbutesc în silințele lor. Numai prin împreunarea acestor silințe cu lucrarea de curățire și înnobilare a inimilor, ce o săvârșește sfânta noastră Biserică, se va putea desăvârși lumea, pregătindu-și adevărata fericire pentru viața de aici și pentru cea care o așteaptă dincolo de perdeaua morții.

Căci lamura vorbelor noastre așezate și drepte și a faptelor noastre celor bune nu pornește atât din minte, cât din inimă. Povețele minții rămân sterpe fără căldura și lumina unei inimi curate și simțitoare.

De această lumină și căldură are lipsă lumea mai ales azi, în mijlocul necazurilor mari care o impresioară din toate părțile. Trufia și lăcomia, minciuna și furțișagul, ura diatre frați și setea păgânească de a se robi unii pe alții, precum și întreaga oaste a celorlalte patimi — sunt rodul unor inimi întunecate de păcat și ele nu pot fi înlăturate cu iscusința minții, ci numai cu noblețea inimii încreștinată cu adevărat...

Din pastorală P. S. VASILE al Timișorii

„Oamenii zilelor noastre vorbesc mereu despre diferite probleme ale vremii, care de care mai arzătoare. Toți uită însă, conducători și supuși, că avem de deslegat o singură problemă, a vremii noastre și a vremurilor de totdeauna: problema evangheliei creștine. Problema cunoașterii și adâncirii acestei evanghelii și, cu deosebire, problema trăirii învățaturii cuprinsă în evanghelia lui Hristos Domnul; problema îndreptării gândirii și viețuirii noastre după îndrumările ce ni le îmbie ea. Aceasta cu atât mai mult, cu cât mântuirea creștină și pârghia ei: evanghelia lui Iisus, așa cum ea este propovăduită de sfânta noastră Biserică, nu s'a pus și nu se pune la îndemână numai pentru cei bogați, sau puternici. Nici numai pentru cei ce stau în fruntea treburilor publice, sau la conducerea diferitelor stări sociale. Ci mai cu osebire la îndemâna tuturor aceluia, cari cu smerenie, cu răbdare și în lacrimi lucrează cu statornicie pentru dobândirea dreptății lor înaintea lui Dumnezeu, pentru sălășluirea bunei voiri și a frățesței înțelegeri între oameni, dovediți, în orice împrejurare, curați la inimă și la fapte. Acest adevăr se cade să ni-l întipărim bine în minte, îndeosebi acum de Nașterea Domnului. Deoarece întruparea lui Iisus, nașterea Lui în peșteră și în ieslea dobitoacelor și sălășluirea Lui întru noi, în chip de rob, este și rămâne, pentru toate vremurile, o stăruitoare și minunată predică despre smerenie și supunere față de voia lui Dumnezeu, ce ni se pune înaintea spre a o urma cu credință.

Nu se poate spune azi, fără a greși, că Biserica creștină, cu învățatura și așezămintele ei, ar fi o piedecă pentru o dezvoltare liberă a gândirii omenești și a culturii, sau spre o mai bună organizare a vieții sociale. Intemeiată pe trecutul ei, plin de strălucite merite în jurul ocrotirii și al ajutorului dat dezvoltării culturale, Biserica noastră este în drept să nădăjduiască și să aștepte ca, dimpotrivă, orice sănătoasă și firească dezvoltare a gândirii și vieții omenești să readucă omenirea la Dumnezeu, Ziditorul și Părintele ei milostiv.

Este, totuși, o mare greșală să se creadă, că înalta stare culturală de azi și vederile înaintate din zilele noastre, în ceea ce privește organizarea vieții de obște, după toate laturile ei, s'ar împotrivi unei mai serioase adânciri a vieții creștine. Și nu s'ar împăca cu învățatura de credință și morală a legii noastre creștinești. Mai cu drept cuvânt se poate spune, că aceia ce subminează temelile credinței și ale Bisericii creștine, aceia desființează condițiunile pentru o adevărată propășire și bună stare în toate ramurile vieții omenești.

Drept aceea, noi, iubiți fii sufletești, să rămânem adunați cu credință în jurul sfintei noastre Biserici strămoșești. Să ne întărim în convingerea că numai în Biserica noastră și printr'ansa ne putem face părtași de mântuirea ce a săvârșit-o în lume Iisus Hristos Mântuitorul prin întruparea și jertfa Sa. Numai îndreptându-ne gândirea și viața tot mai mult după învățatura legii noastre creștinești și după pilda de viață a Mântuitorului vom putea răsbi și cu greutatea vremii prin care trecem și să dobândim și mântuirea cea întru slavă, pusă în vedere de s-tul apostol Pavel pentru toți cei ce cheamă numele lui Iisus: „Că tot cel ce cheamă numele Domnului se va mântui (Rom. X 13)“...

Din pastorală P. S. NICOLAE, al Oradiei

„Incepând de pe vremea nașterii și viețuirii Sale trupești pe pământ și până astăzi Domnul nostru Iisus Hristos vine, an de an, duhovnicește, în praznicul Crăciunului, la toți oamenii și la toate popoarele pământului pentru ca să le aducă — din visteria nesecată a darurilor Sale — *iertare* în locul osândei, *bucurie* în locul întristării, *pace* în locul tulburării, *liniște* în locul muștrării de cuget, *ajutor* în locul slăbiciunii, în lupta crâncenă cu păcatul, *sprijin* tare pe drumul binelui și *har* zemislitor de viață nouă și nestrucăcioasă, fericită și vecinică.

El vrea să vină, și El vine, astăzi și la noi ceice suntem copleșiți de atâtea necazuri și dureri de tot felul, rămase ca tristă moștenire din războaiele năpraznice prin care am trecut. O! și câtă trebuință avem de venirea Lui, de mila și iubirea Lui, de îndelungă-răbdarea Lui cea mântuitoare față de noi cei atât de impietriți și învechiți în rele.

Lumea noastră de astăzi, plină de atâtea necredință și desfrâu, de atâtea trufie și mândrie oarbă, de atâtea iubire de sine și răceală, de atâtea strâmbătate și nedreptate, de atâtea sărăcie, boală și mizerie, de atâtea poftă după plăceri neiertate și avere furată, de atâtea fățarnicie și răutate, nu poate fi izbăvită cu adevărat decât prin duhul înouitor, prin puterea dumnezeiască, prin darurile duhovnicești ale Celui născut în peștera din Vifleemul Iudeii.

— Numai iubirea creștină, care ne înfrățeste înaintea lui Dumnezeu pe toți, poate topi munții de gheață ai urii și vrăjmășiei dintre oameni și popoare.

— Numai mila și milostenia evanghelică poate înmuia, cu folos, inimile impietrite ale bogaților zgârciți, pentru a hrăni atâția flămânzi, a îmbrăca atâția săraci și a îngriji atâția bolnavi nefericiți.

— Numai postul poruncit răspicat, cu cuvântul și cu fapta, de către Domnul nostru Iisus

Hristos poate pune zăgaz desfrăului trupesc, care curge ca un râu uriaș, pe câmpiile vieții omenesti.

— Numai rugăciunea statornică și fierbinte, plină de neșovăielnică credință și într'aripată speranță poate improspăta și păzi de istovire puterile sufletești ale omului pentru lupta și greul vieții.

— Numai smerenia Domnului, care a părăsit, de bună voie, strălucirea orbitoare a cerului, schimbându-o cu sărăcia înfiorătoare a peșterii din Vifleem, poate birui trufia și mândria omenescă pierzătoare de suflet.

— Numai duhul lepădării de sine, duhul de jertfă al legii celei nouă poate lupta și poate izbândi peste toate greutatețile și lipsurile, ce ne apasă în cursul acestei trecătoare vieți omenesti.

— Numai munca făcută cu bucurie, din straja dimineții și până în noapte, poruncită așa de limpede de legea Domnului, dă fiecărui om dreptul la o pâine cinstită pentru el și familia lui.

Și în sfârșit, numai prin oameni cu o conștiință renăscută, numai prin oameni noi, zidiți după chipul și asemănarea Mântuitorului Hristos se poate naște — cum dorim așa de fierbinte cu toții — o lume nouă, mai înaltă, mai bună, mai dreaptă, mai împăcată și mai fericită. Oricine vă spune altfel, rătăcește și adevăr nu este în el“...

Despre ce să predicăm ?

Duminea după Botez : DESPRE ALFABETIZARE.

Cine n'ar cunoaște vrăjmășia dintre lumină și întunecare? La ivirea zorilor se risipește întunecarea nopții. În cea mai întunecoasă temniță o rază de lumină dă celor din închisoare derul și nădejdea libertății. În preajma sărbătorilor de Nașterea Mântuitorului începe să crească ziua și toți se bucură că scapă de nopțile lungi. Cu venirea lui Hristos în lume a început să se risipească întunecarea prin care băjbăiau sufletele popoarelor. Pentru aceasta, aducându-și evanghelistul aminte de cele prorocite, la întoarcerea lui Iisus în Galileia scrie: *Poporul ce ședea în întunecare a văzut lumină mare și celor ce ședea în lăturea și în umbra morții, lumină le-a răsărit* (Matei 4, 16).

Însăș prorocia este așa: Poporul care locuia întru întunecare va vedea lumină mare și voi cei ce locuiați în lăturea umbrei morții, lumină va străluci peste voi (Isaia 9, 1). Prorocie asemănătoare despre Mântuitorul cuprind și cuvintele prin cari se spunea: *Învățătura lui toate ținuturile o așteaptă... Eu, Domnul te-am chemat... ca să deschizi ochii celor orbi, să scoți din temniță pe cei robiți și din adâncul închisorii pe cei ce*

locuesc întru întunecare (Isaia 42, 4—7). Zaharia, tatăl sfântului Ioan Botezătorul, deslegându-i-se graiul și umplându-se de Duh Sfânt a zis, că Iisus va veni să lumineze pe cei ce ședea în întunecare și în umbra morții și să îndrepteze picioarele noastre în calea păcii (Luca 1, 79).

Cuvintele scrise de proroc pentru cele ce aveau să vie, evanghelistul le-a schimbat pentru cele ce s'au împlinit, dar n'a stricat cu nimic înțelesul. Întunecarea și umbra morții sunt înfățișări ale neștiinței Galileenilor. Lăturea înseamnă partea de țară în care locuiau. Întunecarea sufletească duce la sărăcie, la tot felul de boli sufletești și trupesti și duce la moarte și pe singuratic și pe popoare. Ca să înțelegem mai bine cuvintele grele despre Galileeni, trebuie să știm, că au trecut prin mari încercări. Trăiau departe de Ierusalim, printre păgâni, printre vechii cananiți. Au venit peste ei Sirienii și Asirienii, cari s'au așezat în locul unor Galileeni, pe cari Tiglat Pileser i-a dus în robie în Asiria. Pe vremea Macabeilor au mai venit printre ei și Grecii. Acești Galileeni oropsiți de străini trăiau din lucrarea pământului, fără să se mai gândească prea mult la știința de carte. Au uitat multe și din cele ale credinței îndaicești și pentru aceasta cărturarii din Ierusalimi îi disprețuiau, socotindu-i una cu păgânii sau gunoarele poporului evreesc.

Prorocul Isaia luminat de Duhul Sfânt a văzut peste veacuri starea de întunecare a Galileenilor și că în mijlocul lor își va începe Hristos Mântuitorul lucrarea. Evanghelistul Matei a înțeles că prorocia s'a împlinit, că Iisus a venit între cei mai înapoiți, că a sosit vremea ca lumina cea adevărată a Soarelui dreptății să strălucească peste acest popor de oameni necăjiți.

Mare este puterea luminii, oricare ar fi felul luminii. Fără lumina soarelui plantele nu cresc. Privești grâul sau porumbul semănat în pământ umbrat și veți vedea că abia se înalță ceva dela pământ, iar rodul e slab sau nici nu au rod. Semănați ceva în pivniță, sau puneți o plantă la întunecare. Se subțiază, se îngălbinește ori se zărnește. Cele semănați în partea umbroasă a unui gard, prin cea dintâi deschizătură grăbesc să iasă din umbră la lumină. Tot așa animalele ținute în întunecare se îmbolnăvesc. De aceea gospodarul știutor are și grajdurile și cocinele și coțetele toate cu lumină multă. Mai ales oamenii se îmbolnăvesc trăind în cocioabe întunecoase.

Cât e de mare însă puterea luminii care încălzește și întărește mintea omului. Popoarele cari trăiesc în întunecarea minții sunt cele mai înapoiate. Precum planta caută spărtura ca să iasă din întunecare la lumină, așa caută popoarele să iasă din întunecarea minții la lumină, prin școală.

Iată, de exemplu, poporul nostru. În veacurile mai îndepărtate, împărțit sub mai multe împărății, era fără școală. Abia prin veacul al XVIII-lea a început să aibă școli dar și acestea erau puține. În veacul al XIX-lea, mai ales după revoluția care a străbătut toată Europa, am avut oameni trimiși de Dumnezeu, prin a căror înțelepciune s'au înmulțit școlile pentru popor. Mitropolitul Andrei Șaguna a ridicat între anii 1850—65 un număr de 339 școli, apoi tot în acelea cerea să fie învățați și cei vârstnici scrisul și cititul. A cutreerat satele îndemnând pe tineri să îmbrățișeze meseriile. În altă parte a țării și ceva mai târziu am avut pe profesorul Spiru Haret, care ajungând ministru a muncit pentru sporirea școlilor, pentru luminarea poporului. După întâiul războiu a toată lumea s'a văzut că că mai aveam mulți neștiutori de carte și s'a pornit lucrarea pentru o altă lărgire, pentru un nou număr mare de școli. După al doilea mare războiu se dă acum lupta cea mare, ca toți neștiutorii de carte să aibă putința de a se face știutori de carte.

Lupta aceasta se numește luptă pentru alfabetizare. Toți trebuie să intrăm în iureșul acestui războiu pentru luminarea poporului. Cărturarii de tot felul trebuie să intre cu îndemnul, cu sfatul către neștiutorii de carte, ca din analfabeți să se facă alfabeți. Patronii și stăpânii cari au sub mâna lor neștiutori de carte, au datoris mare și sfântă de a-i îndruma și a-i ajuta să învețe carte. Plugarii luminați dela sate să-și îndemne vecinii și cunoscuții să meargă la școală. Învățătorii și preoții vor fi bucuroși să le stea în ajutor, să-i învețe. În timpul după al doilea mare războiu e o pată rușinoasă, pentru fiecare comună, numărul de analfabeți, ce ar mai avea. Cu atât mai vârtos să nu fie copii în vârsta de școală, cari să fie lăsați fără școală.

Dar și alfabetizarea este numai un mijloc și nu un scop. În armată s'au găsit flăcăi cari făcuseră cândva școală, dar apoi au uitat să citească și să scrie. Așa cum mâncăm în fiecare zi ca să nu slăbim, se cere să și cetim câte ceva în fiecare zi, ca lumina minții să nu slăbească. Azi sunt atâtea cărți bune și frumoase, despre lucrarea pământului, despre îngrijirea animalelor, despre felurite meșteșuguri, despre felul cum trăiesc și cum lucrează alte popoare, despre frumusețile și bogățiile lumii, despre fapte bune. Fiecare casă trebuie să aibă câteva cărți bune. Fiecare comună să-și aibă biblioteca sa. Cunoașterea cărții este o lumină care mereu trebuie să crească. În clipa când nu mai crește, începe să scadă.

Cu lumina minții ni se întărește și credința,

cunoaștem și înțelegem mai bine mântuitoarele învățături ale Domnului nostru Iisus Hristos. Cu mintea luminată vom înțelege zi de zi tot mai adânc pildele și învățăturile lui Hristos despre iubirea aproapelui, ajutorarea celor neputincioși, sprijinirea celor oropsiți, despre prețul adevărat al bunurilor pământești, despre înmulțirea talanților, dar și cele despre câștigarea bunătăților cerești. De aceea, Biserica noastră, între faptele de milostenie față de sufletul aproapelui, cere să învățăm pe cel neînvațat și nepriceput.

Precum a văzut poporul oropsit din Galilea lumina cea mare în lucrarea mântuitoare a lui Hristos Domnul, așa să ajungă la o lumină toți neștiutorii de carte. Să-i sfătuim, să-i îndemnăm și să-i ajutăm spre această lumină cu o dragoste plină de râvnă, căci ceea ce este spre luminarea aproapelui nostru, totdeauna este și spre preamărirea lui Dumnezeu.

F. C.

Informațiuni

MULȚUMITĂ ARHIEREASCĂ. Prea Sfințitul Episcop ANDREI mulțumește pe această cale tuturor aceluia cari i-au trimis felicitări de Sfintele Sărbători și Anul nou, implorând asupra tuturor binecuvântarea lui Dumnezeu cu un an aducător de pace desăvârșită.

■ **Indătinata doxologie de Anul nou** a fost slujită în Catedrala din Arad de către P. S. Sa Părintele Episcop Andrei, înconjurat de un sobor de 12 preoți și doi diaconi. Răspunsurile liturgice au fost date de corul Armonia, condus de dl. prof. I. Lipovan. Au fost de față autoritățile civile și militare și foarte mulți credincioși. În locul obișnuitei cuvântări s'a citit pastorală P. S. Părinte Episcop îndreptată către toți credincioșii din Eparhia Aradului în vederea colectării de cereala pe seama regiunilor înfometate din Moldova.

La sfârșit a avut loc o paradă militară.

■ **Conferința catehetică** a preoților din protopopiatul Savârșin a avut loc în ziua de 28 Noemvrie 1946, sub președinția C. Părinte Viorel Bamea, adm. prot. La orele 9 a. m. s'a slujit în sf. biserică Chemarea Dohului Sfânt, după care au urmat lecțiile practice ținute elevilor din cl. III. și celor din cl. IV. de către preoții: Andrei Ponta-Mocioni și Liviu Tulcan-Julița. Lucrarea teoretică a fost citită de preotul P. Bînchiciu-Iteu, după care au urmat discuții la cari au luat parte mai mulți preoți.

■ † **Preotul Gheorghe Mărcuș** din Cuied, protopopiatul Buteni, a încetat din viață în ziua de 25 Decemvrie 1946 în vârstă de 45 ani.

Odihnească în pace!